

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 1 з дисципліни
«Проектування алгоритмів»
„ Проектування і аналіз алгоритмів зовнішнього сортування”
Варіант 7

Виконав(ла)

ІП-15, Гуменюк О.В.

(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив

Головченко М.М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2022

ЗМІСТ

1	МЕТА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ	3
2	ЗАВДАННЯ	4
3	ВИКОНАННЯ	6
3.1	ПСЕВДОКОД АЛГОРИТМУ	6
3.2	ПРОГРАМНА РЕАЛІЗАЦІЯ АЛГОРИТМУ	8
3.2.1	<i>Вихідний код</i>	8
	ВИСНОВОК	16
	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	18

1 МЕТА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета роботи – вивчити основні алгоритми зовнішнього сортування та способи їх модифікації, оцінити поріг їх ефективності.

2 ЗАВДАННЯ

Згідно варіанту (таблиця 2.1), розробити та записати алгоритм зовнішнього сортування за допомогою псевдокоду (чи іншого способу за вибором).

Виконати програмну реалізацію алгоритму на будь-якій мові програмування та відсортувати випадковим чином згенерований масив цілих чисел, що зберігається у файлі (розмір файлу має бути не менше 10 Мб, можна значно більше).

Здійснити модифікацію програми і відсортувати випадковим чином згенерований масив цілих чисел, що зберігається у файлі розміром не менше 1Гб за 3хв. або менше.

Рекомендується попередньо впорядкувати серії елементів довжиною, що займає не менше 100Мб або використати інші підходи для пришвидшення процесу сортування.

Зробити узагальнений висновок з лабораторної роботи, у якому порівняти базову та модифіковану програми. У висновку деталізувати, які саме модифікації було виконано і який ефект вони дали.

Таблиця 2.1 – Варіанти алгоритмів

№	Алгоритм сортування
1	Пряме злиття
2	Природне (адаптивне) злиття
3	Збалансоване багатошляхове злиття
4	Багатофазне сортування
5	Пряме злиття
6	Природне (адаптивне) злиття
7	Збалансоване багатошляхове злиття
8	Багатофазне сортування
9	Пряме злиття
10	Природне (адаптивне) злиття

11	Збалансоване багатошляхове злиття
12	Багатофазне сортування
13	Пряме злиття
14	Природне (адаптивне) злиття
15	Збалансоване багатошляхове злиття
16	Багатофазне сортування
17	Пряме злиття
18	Природне (адаптивне) злиття
19	Збалансоване багатошляхове злиття
20	Багатофазне сортування
21	Пряме злиття
22	Природне (адаптивне) злиття
23	Збалансоване багатошляхове злиття
24	Багатофазне сортування
25	Пряме злиття
26	Природне (адаптивне) злиття
27	Збалансоване багатошляхове злиття
28	Багатофазне сортування
29	Пряме злиття
30	Природне (адаптивне) злиття
31	Збалансоване багатошляхове злиття
32	Багатофазне сортування
33	Пряме злиття
34	Природне (адаптивне) злиття
35	Збалансоване багатошляхове злиття

3 ВИКОНАННЯ

3.1 Псевдокод алгоритму

```
Function MultiwayMergeSort(input: Int[], m: Int)
  arrsA : Int[1][] = {input}
  arrsB : Int[m][]
  arrsC : Int[m][]
  for i = 1 to m do
    arrsB[i] = Int[]
    arrsC[i] = Int[]
  end for

  MultiwayMerge(arrsA, arrsB)

  flag : Int = 1

  while (!isSorted(arrsA[1], arrsB[1], arrsC[1])) do
    if (flag == 1) do
      MultiwayMerge(arrsB, arrsC)
    end if
    else do
      MultiwayMerge(arrsC, arrsB)
    end else
    flag = -flag
  end while

  if (arrsB[1].length == input.length)
    for i = 1 to m do
      input[i] = arrsB[i]
    end for
  end if
  else do
    for i = 1 to m do
      input[i] = arrsC[i]
    end for
  end else

  return input
end

Function isSorted(arrA: Int[], arrB: Int[], arrC: Int[])
  return (arrB[1].length == arrA.length or
    arrC[1].length == arrA.length)
end
```

```

Function MultiwayMerge(inputArrs: Int[][], outputArrs: Int[][])
    pointerArr: Int[]
    for i = 1 to inputArrs.length do
        pointerArr[i] = 1
    end for

    j : Int = 0
    set : Int[]

    while (!isMerged(pointerArr, inputArrs)) do

        minIndex : Int = null
        minValue : Int = inf

        for k = 1 to inputArrs.length do:
            if (pointerArr[k] <= inputArrs[k].length) do
                if (set.length == 0 or
                    inputArrs[k][pointerArr[k]] >= set[set.length]) do
                    if (inputArrs[k][pointerArr[k]] <= minValue) do
                        minIndex = k
                        minValue = inputArrs[k][pointerArr[k]]
                    end if
                end if
            end if
        end for

        if (minIndex == null) do
            outputArrs[j+1].append(set)
            set.clear()
            j = (j+1)% outputArrs.length
        end if
        else do
            set.append(minValue)
            pointerArr[minIndex]++
        end else
    end while

    return outputArrs
end

Function isMerged(pointerArr: Int[], arrs: Int[][])
    for i = 1 to arrs.length do
        if (pointerArr[i] <= arrs[i].length) do
            return False
        end if
    end for
    return True
end

```

3.2 Програмна реалізація алгоритму

3.2.1 Вихідний код неоптимізованого алгоритму

```
/**
 * Unoptimized program implementation of multiway merge sort
 */
fun oldMultiwayMergeSort(inputFileName: String, outputFileName: String, m:
Int) {

    val fileA = arrayOf(File(inputFileName)) //Array with file A
    val filesB = Array(m) { i -> File("B${i + 1}.txt").also { it.delete();
it.createNewFile() } } //Array with assisting files B
    val filesC = Array(m) { i -> File("C${i + 1}.txt").also { it.delete();
it.createNewFile() } } //Array with assisting files C

    multiwayMerge(fileA, filesB) //Before the main loop starts, all
elements are transfered from file A to files B

    var flag = 1
    while (!isSorted(fileA[0], filesB[0], filesC[0])) { // Main loop of
the function. Elements are merging from files B
        if (flag == 1) { // to files C and
back until B1 or C1 is fully sorted
            multiwayMerge(filesB, filesC)
        } else {
            multiwayMerge(filesC, filesB)
        }
        flag = -flag
    }

    val outputFile = File(outputFileName) //Destination file
    outputFile.createNewFile()

    if (filesB[0].length() == fileA[0].length()) {
        filesB[0].copyTo(outputFile, true)
    } else {
        filesC[0].copyTo(outputFile, true)
    }
}

/**
 * Checks whether sorting is fully done by comparing length of files B1
and C1 to A
 */
private fun isSorted(arrA: File, arrB: File, arrC: File): Boolean {
    return arrB.length() == arrA.length() || arrC.length() ==
arrA.length()
}

/**
 * Merges elements from inputFiles to outputFiles
 */
private fun multiwayMerge(inputFiles: Array<File>, outputFiles:
Array<File>) {
    val bufferedReaders = Array(inputFiles.size) { i ->
BufferedReader(FileReader(inputFiles[i])) } // Array with readers of inputFiles
    outputFiles.forEach { it.writeText("") } // Deletes all data from
outputFiles before writing to them

    var j = 0 // Keeps track in which outputFile to write
```



```

        val set = ArrayList<Int>(0) // Current set of sorted elements

        while (!isMerged(bufferedReaders)) { //Merges files until they are
fully merged
            var minValue = Int.MAX_VALUE
            var minIndex: Int? = null

            for (i in bufferedReaders.indices) { //Find minimum among current
elements of all inputFiles

                val text = peek(bufferedReaders[i])

                if (text != null) { // Checks whether OEF is
reached
                    val num = text.toInt()

                    if (set.isEmpty() || num >= set.last()) { // Checks
whether set is empty or current element is greater than
                                                                    // it's last
element

                        if (num <= minValue) { // Checks
whether current element is smaller than minValue

                            minValue = num // If all conditions are
satisfied: current elements is the new min element
                            minIndex = i
                        }
                    }
                }

                if (minIndex == null) { // If minimum element
wasn't found - writes set to the according file
                    if (outputFiles[j].length() > 0L) { // and empty set
                        outputFile[j].appendText("\n")
                    }
                    outputFile[j].appendText(set.joinToString("\n"))

                    set.clear()
                    j = (j + 1) % outputFile.size

                } else { // If minimum element was
found - just adds it to the set and increase
                                                                    // bufferedReader (file
pointer)
                    set.add(minValue)
                    bufferedReaders[minIndex].readLine()
                }
            }

            if (outputFiles[j].length() > 0L) { // After main loop ends,
program still has to write the last set left
                outputFile[j].appendText("\n")
            }
            outputFile[j].appendText(set.joinToString("\n"))

            bufferedReaders.forEach { it.close() }
        }

        /**
         * Checks whether all elements from inputFiles have been merged to
outputFiles
         */
        private fun isMerged(readers: Array<BufferedReader>): Boolean {

```

```

        for (reader in readers) {
            val s = peek(reader)
            if (s != null) {
                return false
            }
        }
        return true
    }
}

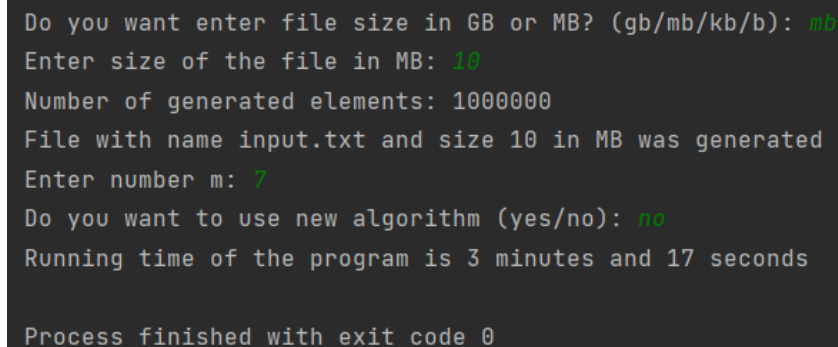
/**
 * Gets the next value (line) from bufferedReader and returns to its
 * original position
 */
private fun peek(reader: BufferedReader): String? {
    reader.mark(100)
    val line = reader.readLine()
    reader.reset()
    return line
}

```

3.2.2 Тестування неоптимізованого алгоритму

Приклад роботи неоптимізованої версії програми наведений на рисунку

3.1.


```

Do you want enter file size in GB or MB? (gb/mb/kb/b): mb
Enter size of the file in MB: 10
Number of generated elements: 1000000
File with name input.txt and size 10 in MB was generated
Enter number m: 7
Do you want to use new algorithm (yes/no): no
Running time of the program is 3 minutes and 17 seconds

Process finished with exit code 0

```

Рисунок 3.1 - Приклад роботи неоптимізованої версії програми

3.2.3 Вихідний код оптимізованого алгоритму

```

/**
 * Optimized program implementation of multiway merge sort
 */
fun newMultiwayMergeSort(inputFileName: String, outputFileName: String, m:
Int = 5) {
    val fileA = File(inputFileName) //File A
    val filesB = Array(m) { i -> File("B${i + 1}.txt").also { it.delete();
it.createNewFile() } } //Array with assisting files B
    val filesC = Array(m) { i -> File("C${i + 1}.txt").also { it.delete();
it.createNewFile() } } //Array with assisting files C

    initialSorting(fileA, filesB) //Before the main loop starts, chunks of
file A (about 250 MB) are sorted and transfered to files B

    var flag = 1

    while (!isSorted(fileA, filesB[0], filesC[0])) { // Main loop of the
function. Elements are merging from files

```

```

        when (flag){
            // to files C and
back until B1 or C1 is fully sorted
            1 -> multiwayMerge(filesB, filesC)
            else -> multiwayMerge(filesC, filesB)
        }
        flag = -flag
    }

    val outputFile = File(outputFileName) //Destination file
    outputFile.createNewFile()

    if (filesB[0].length() == fileA.length()) {
        filesB[0].copyTo(outputFile, true)
    } else {
        filesC[0].copyTo(outputFile, true)
    }
}

/**
 * Performs initial soring of 250 MB chunks of file A
 */
private fun initialSorting(inputFile: File, outputFiles: Array<File>){
    val br = BufferedReader(Reader(inputFile), BUFFER_SIZE)
    val bufferedWritersB = Array(outputFiles.size) {i ->
BufferedWriter(FileWriter(outputFiles[i]), BUFFER_SIZE)}

    var i = 0
    while (true) {
        val charArr = readChunk(br, INITIAL_CHUNK_SIZE)

        if (charArr.isEmpty()){
            break
        }

        val intArr = charToIntArray(charArr)
        quickSort(intArr, 0, intArr.size - 1)

        writeToFile(bufferedWritersB[i], outputFiles[i],
intArr.joinToString("\n"))

        i = (i + 1) % outputFiles.size
    }

    br.close()
    bufferedWritersB.forEach { it.close() }
}

/**
 * Checks whether sorting is fully done by comparing length of files B1
and C1 to A
 */
private fun isSorted(arrA: File, arrB: File, arrC: File): Boolean {
    return arrB.length() == arrA.length() || arrC.length() ==
arrA.length()
}

/**
 * Merges elements from inputFiles to outputFiles
 */
private fun multiwayMerge(inputFiles: Array<File>, outputFiles:
Array<File>) {

```

```

        val bufferedWriters = Array(outputFiles.size) { i ->
BufferedWriter(FileWriter(outputFiles[i]), BUFFER_SIZE) } // Array of
bufferedReaders of outputFiles
        val bufferedReaders = Array(inputFiles.size) { i ->
BufferedReader(FileReader(inputFiles[i]), BUFFER_SIZE) } // Array of
bufferedWriters of inputFiles

        val outputFilesEmpty = Array(outputFiles.size){true} // Array that
keeps track of, which outputFiles are still empty
        val bufferedArrays = ArrayList<IntArray>(0) // 2D array that keep
current chunks of all inputFiles
        val pointerArr = IntArray(inputFiles.size){-1} // Array that keep
positions of current elements of bufferedArrays.
// -1 means that the
end of array is reached
        val chunkSize = CHUNK_SIZE / inputFiles.size

        bufferedReaders.withIndex().forEach{ // Reads first chunks of all
non-empty inputFiles
            if (peek(it.value) != null){

bufferedArrays.add(charToIntArray(readChunk(bufferedReaders[it.index],
chunkSize)))

                pointerArr[it.index] = 0
            }
        }

        var j = 0 // Keeps track in which outputFile to write
        var set = ArrayList<Int>(0) // Current set of sorted elements

        while (!isMerged(pointerArr)) { //Merges files until they are fully
merged
            val minIndex = findMin(bufferedArrays, pointerArr, set) //Find
minimum among current elements of all inputFiles

            if (minIndex == null) { // If minimum element wasn't found -
writes set to the according file
                writeToFile(bufferedWriters[j], !outputFilesEmpty[j],
set.joinToString("\n"))
                outputFilesEmpty[j] = false
                set.clear()
                j = (j + 1) % outputFiles.size
            }

            else if (set.size >= chunkSize/4){ // If set is too big - writes
set to the according file, but saves last element
                val temp = arrayListOf(set.removeLast()) // last element of
set
                writeToFile(bufferedWriters[j], !outputFilesEmpty[j],
set.joinToString("\n"))
                outputFilesEmpty[j] = false
                set = temp;
            }

            if (minIndex != null) { // If minimum element was found - just
adds it to the set and increase according pointers

                set.add(bufferedArrays[minIndex][pointerArr[minIndex]])

                pointerArr[minIndex] ++
                if (pointerArr[minIndex] >= bufferedArrays[minIndex].size){ //
If the end of the arrays is reached
//
reads new chunk and resets the pointer

```

```

        val s = peek(bufferedReaders[minIndex])
        if (s != null) {
            bufferedArrays[minIndex] =
charToIntArray(readChunk(bufferedReaders[minIndex], chunkSize))
            pointerArr[minIndex] = 0
        }
        else{
            pointerArr[minIndex] = -1
            bufferedArrays[minIndex] = IntArray(0)
        }
    }
}

writeToFile(bufferedWriters[j], !outputFilesEmpty[j],
set.joinToString("\n")) // After main loop ends, program still has to write the
last set left

bufferedReaders.forEach { it.close() }
bufferedWriters.forEach { it.close() }
}

/**
 * Writes text in the file and places a "\n" before it, if needed
 */
private fun writeToFile(writer: BufferedWriter, file: File, text: String){
    if (file.length() > 0L) {
        writer.write("\n")
    }
    writer.write(text)
}

/**
 * Writes text in the file and places a "\n" before it, if needed
 */
private fun writeToFile(writer: BufferedWriter, isEmpty: Boolean, text:
String){
    if (isEmpty) {
        writer.write("\n")
    }
    writer.write(text)
}

/**
 * Finds minimum element that satisfy all conditions
 */
private fun findMin(bufferedArrays: ArrayList<IntArray>, pointerArr:
IntArray, set: ArrayList<Int>): Int?{
    var minValue = Int.MAX_VALUE
    var minIndex: Int? = null

    for (i in bufferedArrays.indices) {

        if (pointerArr[i] != -1) { // Checks whether end of array is
reached

            val num = bufferedArrays[i][pointerArr[i]]

            if (set.isEmpty() || num >= set.last()) { // Checks whether
set is empty or current element is greater than
// it's last element
                if (num <= minValue) { // Checks whether
current element is smaller than minValue

```

```

        minValue = num          // If all conditions are
satisfied: current elements is the new min element
        minIndex = i
    }
}
}
return minIndex
}

/**
 * Checks whether all elements from inputFiles have been merged to
outputFiles
 */
private fun isMerged(pointerArrs: IntArray): Boolean {
    for (pointer in pointerArrs) {
        if (pointer != -1) {
            return false
        }
    }
    return true
}

/**
 * Gets the next value (line) from bufferedReader and returns back to its
original position
 */
private fun peek(reader: BufferedReader): String? {
    reader.mark(100)
    val line = reader.readLine()
    reader.reset()
    return line
}

/**
 * Converts charArray to IntArray
 */
private fun charToIntArray(charArray: CharArray): IntArray {
    return
charArray.joinToString("").split("\n").map{it.toInt()}.toIntArray()
}

/**
 * Reads and returns chunk of file with specified size
 */
private fun readChunk(br: BufferedReader, chunkSize: Int): CharArray{
    var charArr = CharArray(chunkSize)
    br.read(charArr)

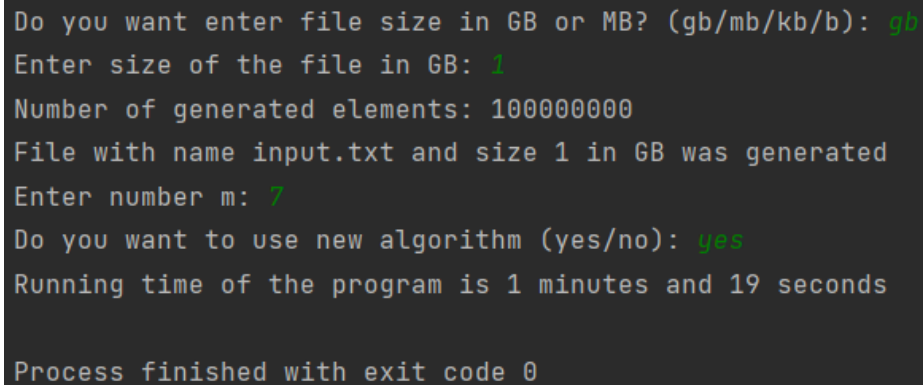
    if (charArr.last().code != 0){
        val arr = ArrayList<Char>()
        while(true){
            val char = br.read().toChar()
            if (char == '\n' || char.code == 0){
                charArr += arr
                break
            }
            else{
                arr.add(char)
            }
        }
    }
    else{
        charArr = charArr.filter{it.code != 0}.toCharArray()
    }
}

```

```
    }  
    return charArr  
}
```

3.2.4 Тестування оптимізованого алгоритму

Приклад роботи оптимізованої версії програми наведений на рисунку 3.2.


```
Do you want enter file size in GB or MB? (gb/mb/kb/b): gb  
Enter size of the file in GB: 1  
Number of generated elements: 100000000  
File with name input.txt and size 1 in GB was generated  
Enter number m: 7  
Do you want to use new algorithm (yes/no): yes  
Running time of the program is 1 minutes and 19 seconds  
  
Process finished with exit code 0
```

Рисунок 3.2 – Приклад роботи оптимізованої версії програми

ВИСНОВОК

При виконанні даної лабораторної роботи я отримав практичні навички роботи з алгоритмами зовнішнього сортування, а саме записав псевдокод алгоритму збалансованого багатошляхового злиття, виконав програмну реалізацію цього метода, а також протестував і оптимізував її.

Збалансоване багатошляхове злиття використовує $2 * m$ допоміжних файлів ($B_1 - B_m, C_1 - C_m$), тому вибір числа m сильно впливає на швидкість роботи алгоритму. Використовуючи тестування було визначено, що для обох версій програмної реалізації алгоритму оптимальним є $m = 7$.

Для оптимізації програмної реалізації алгоритму було виконано дві головні модифікації:

1. попереднє сортування частин файлу;
2. буферизація процесів читання і запису в файли.

У першій версії алгоритму з самого початку відбувається багатошляхове злиття спочатку з файлу A в допоміжні файли $B_1 - B_m$, потім з $B_1 - B_m$ в $C_1 - C_m$, потім з цих файлів назад в $B_1 - B_m$ і так далі, поки в B_1 або в C_1 не з'явиться повністю відсортовані елементи файлу A . У оптимізованій версії програми перед тим як використати збалансоване багатошляхове злиття, програма читає, зберігає та сортує серії елементів довжиною приблизно 250 МБ. Це значно пришвидшує роботу алгоритму, так як кількість потрібних злиттів сильно зменшується.

У неоптимізованій версії програми майже не використовується буферизація: числа читаються і записуються по-одному. Для кожного окремого запису або читання виходить окреме звертання до файлу, що є набагато повільнішим чим звертання до внутрішньої пам'яті. У оптимізованій версії програми використовуються буфери, а саме буферні читачі (BufferedReader) і буферні записники (BufferedWriter). Також замість читання чисел по-одному, програма читає великі шматки файли, розмір яких залежить від кількості

допоміжних файлів. Для всіх буферних виставлений розмір 4096 байтів; збільшення розміру буферів не змінювало швидкість роботи програми.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У випадку здачі лабораторної роботи до 25.09.2022 включно
максимальний бал дорівнює – 5. Після 25.09.2022 максимальний бал дорівнює –

1.

Критерії оцінювання у відсотках від максимального балу:

- псевдокод алгоритму – 15%;
- програмна реалізація алгоритму – 40%;
- програмна реалізація модифікованого алгоритму – 40%;
- висновок – 5%.